

EPS kaip instrumentas konkurencingesnei šilumos rinkai

Rimantas Zabarauskas
Nacionalinė vartotojų federacija

Vilnius, 2013 lapkričio 14 d.

Kodėl Lietuvoje nesikuria EPS rinka ?

- 1) Nepakankamas geriausiai žinomų energijos taupymo projektų efektyvumas O gal efektyviausi projektai vis dar “pasislėpę” ?;
- 2) Problemos su sutaupyta energijos nustatymu. Pakinta klimatinės sąlygos, gyvenamasis komfortas, gyventojų elgesys.

Gali būti įvairių EPS variantų

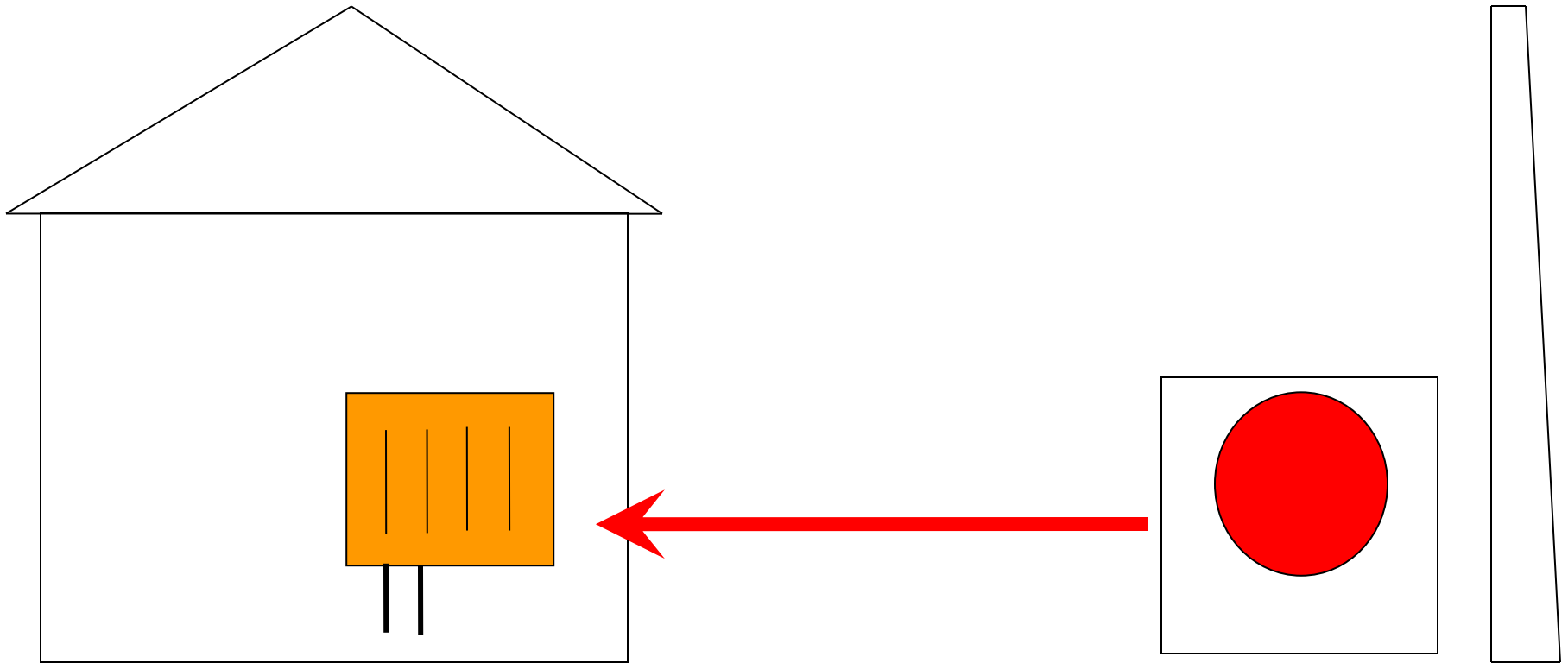
Energijos vartotojo išlaidos =
energijos kiekis x energijos kaina

- 1) Mažinti vartojamos energijos kiekį
- 2) Mažinti energijos kainą

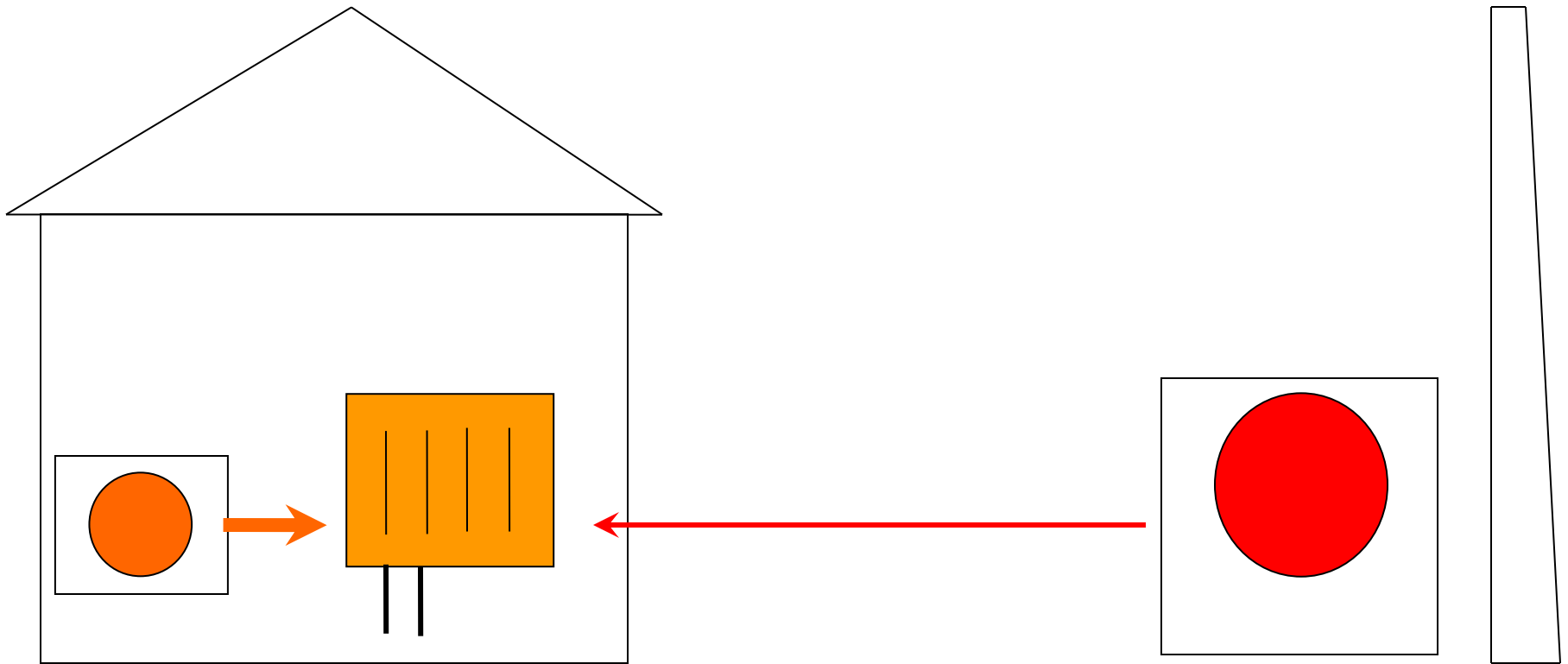
Vartotojo galimybės ribojamos 1) variantu.

ESCO gali naudoti abu variantus. 2) variante
ESCO gali gaminti pigesnę energiją

2) varianto realizacija Įprastinė schema

2) varianto realizacija 2 šilumos šaltiniai

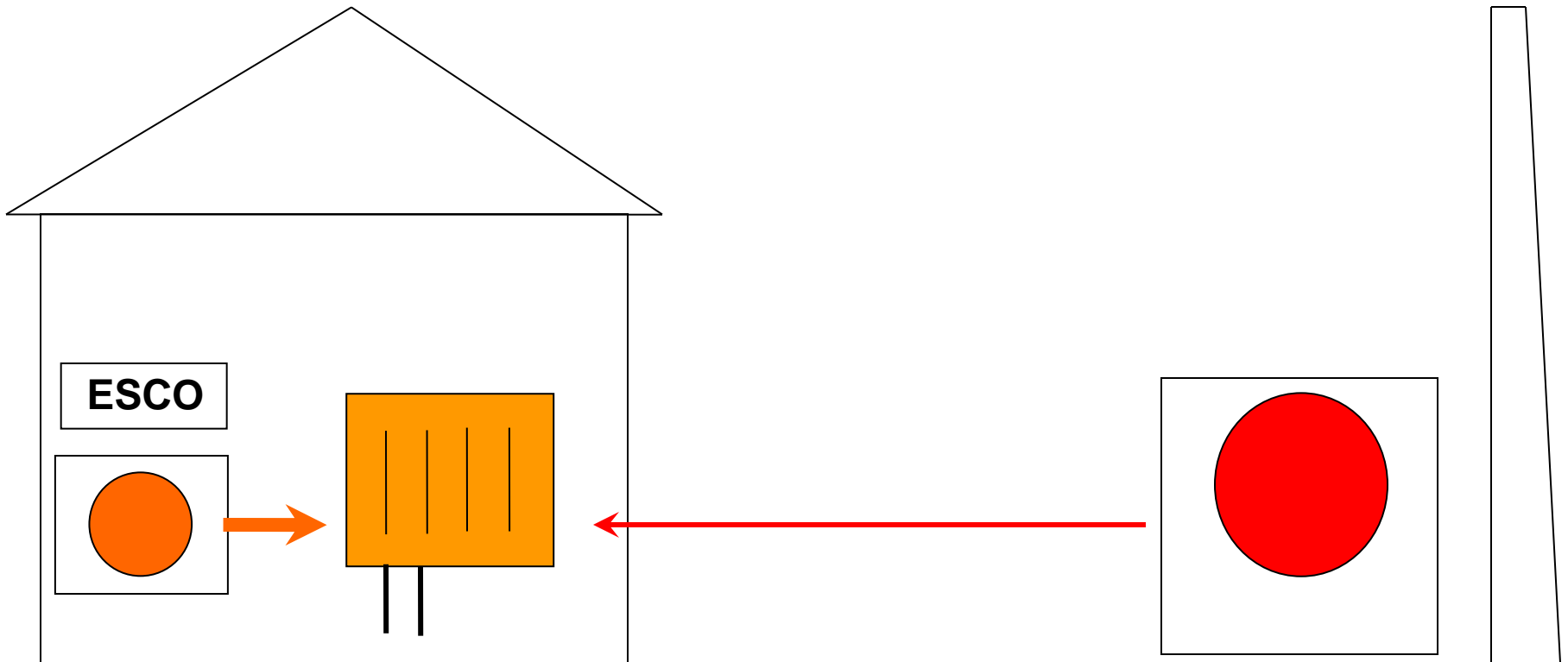
Jeigu investicija į 2-ą šilumos šaltinį efektyvi ...

... tada 2 šaltinyje šiluma gaminama pigiau ir

...vartotojo sąnaudos mažėja,
nors energijos vartojama tiek pat.

Platus veiklos baras ESCO modeliui !

2) varianto realizacija 2 šilumos šaltiniai

Dabar gyvenamuose pastatuose toks modelis nebūtų gyvybingas, nes

- gyventojai daug kur nepasitiki šilumos tiekėjais, kurių nemažai turi prastą reputaciją. Dar vienas šilumos tiekėjas ir dar viena sąskaita už šildymą? NE !
- šilumos tiekėjai neapsidžiaugs, kad traukiasi jų tiekiamos šilumos rinką. Bus daromos kliūtys ESCO kompanijoms.
- todėl dvišalės sutartys tarp ESCO ir pastatų savininkų bus greičiau išimtis negu taisyklė.

EPS rinkai stimuliuoti reikalinga
teisinė aplinka

Seime įregistruotos Šilumos
ūkio įstatymo pataisos:

2 straipsnio pakeitimas

Papildyti 2 straipsnį 16 dalimi ir ją išdėstyti taip:

„16. Mažas šilumos gamintojas – nepriklausomas šilumos gamintojas, gaminantis šilumą pas vartotoją įrengtais šilumos gamybos įrenginiais ne didesnės kaip 100 kW galios vien tik šio vartotojo šilumos poreikiams tenkinti.“

Pakeisti 10 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

... Šilumos tiekėjas mažo šilumos gamintojo prašymu superka jo pagamintą ir į vartotojo šildymo ir karšto vandens sistemą perduotą šilumos kiekį gamintojo pasiūlyta kaina, tačiau ne didesne kaip 90% šilumos tiekėjo į pastato įvadą patiektos šilumos kainos...

O kur nauda tiekėjui ?

Parduodamas iš mažo šilumos gamintojo supirktos šilumos kiekį vartotojui, šilumos tiekėjas turi teisę prie šilumos supirkimo kainos pridėti antkainį, ne didesnį kaip 30% skirtumo tarp šilumos tiekėjo į pastato įvadą patiektos šilumos kainos ir šilumos supirkimo kainos.

Kainodara mažam šilumos gamintojui

Šilumos tiekėjo dvinarė kaina įvade:

Kintama dalis: 20 ct/kWh;

Pastovi dalis 500 Lt/mėn (nuo galios);

Suvargota šilumos VISO: 10 MWh/mėn;

Vartotojo išlaidos $20 \text{ ct/kWh} \times 10'000 \text{ kWh} +$
 $+ 50'000 \text{ ct} = 250'000 \text{ ct/mėn};$

1 kWh kaina vartotojui $250'000 \text{ ct}/10'000 \text{ kWh}$
 $= 25 \text{ ct/kWh};$

Kainos apribojimas mažam šilumos gamintojui

$25 \text{ ct/kWh} \times 90 \% = \mathbf{22.5 \text{ ct/kWh}}.$

Ką pakeistų maža šilumos gamyba pastatuose plačiu mastu ?

- pigesnė energija – nauda vartotojui;
- atsinaujinančios energijos platesnis panaudojimas – švaresnė energija;
- mažiau importuojamo ir vietinio kuro;
- didesnis elektros energijos poreikis;
- sumažėję šilumos pardavimai centralizuotose šilumos tiekimo sistemose (CŠTS);
- CŠTS stabdymai nešildymo sezono metu.

Vizija ateičiai

- CŠTS reikšmės persislinkimas link rezervinės galios užtikrinimo sistemų;
- su tuo susijęs dvinario tarifo įsigalėjimas;
- su tuo susijęs verslo pasitraukimas iš CŠTS;
- nepalankus kogeneracinių elektrinių scenarijus dėl apkrovos trūkumo;
- palanki aplinka gerai suprojektuotai atominiai elektrinei.